

Manažérske zhrnutie

Pracovná skupina č. 2 – Zmena podmienok pre subjekty – Zákon o kultúre

Podskupina 2B) Definícia právnických osôb v kultúre¹

Vypracovali: Marcel Čas, Zuzana Borošová, Zuzana Ivašková

14. 9. 2023

Cieľ pracovnej podskupiny: Cieľom pracovnej skupiny 2B) bolo zdefinovať „kultúrnu inštitúciu“ (tzv. právnické osoby činné v KKP), navrhnuť spôsob verifikácie a udeľovania štatútu kultúrnej inštitúcie a posúdiť vhodnosť právnych foriem pre kultúrne inštitúcie.

Zasadnutia pracovnej skupiny: Pracovná skupina zasadala 4-krát v období medzi 27. 7. 2023 až 13. 9. 2023.

Gestori pracovnej skupiny: Zuzana Ivašková, Marcel Čas

Členovia pracovnej skupiny (externí): Bohdan Smieška, Iva Rumanová, Katarína Lehotská, Peter Kadlic, Rastislav Marko, Rudolf Leška, Zuzana Hekel, Štefan Majerník, Robert Špoták, Miriama Benková, Juraj Heger

Členovia pracovnej skupiny (interní): Ivana Stržencová, Barbora Morongová, Michal Tóth, Ľudmila Dragulová, Viliam Posch, Zora Turancová, Žaneta Turnerová, Zuzana Borošová, Dária Hamajová, Dalibor Maľko, Andrea Jamrichová, Elena Gyurcssová, Jozef Švolík, Lucia Vico

Problém, ktorý PS rieši: V súčasnosti nie je možné dôsledne identifikovať všetkých aktérov a aktérky pôsobiacich v kultúre, čo výrazne sťažuje prijímanie opatrení špecificky zameraných na celý sektor kultúry a kreatívneho priemyslu. V rámci lepšej prípravy na krízu, akou bola pandémia, je potrebné vymedziť, ktoré fyzické a právnické osoby možno považovať za aktérov a aktérky v kultúre a kreatívnom priemysle. V rámci zriadenej aj nezriadenej kultúry sú identifikované bariéry rozvoja kultúrnych organizácií, pričom chýba povedomie, ktoré obmedzenia vyplývajú z právnych foriem, a ktoré súvisia s nedostatočným využitím príležitostí súčasných právnych foriem.

Výstup 1: Definícia právnických osôb v kultúre a kreatívnom priemysle – návrh na základe medzinárodného porovnania

- **Čo to je:** Porovnanie jednotlivých zahraničných prístupov pri definovaní právnických osôb v KKP.
- **Čo to umožňuje:** Na základe štatistickej klasifikácie hospodárskych činností SK NACE vymedziť, ktoré hospodárske činnosti sú považované za súčasť kultúry a kreatívneho priemyslu (KKP). Predložený materiál zároveň vymedzuje návrh Slovenskej definície hospodárskych činností spadajúcich do KKP.
- **Ako sa dá nadviazať:** Akýkoľvek mechanizmus pridelovania štatútu kultúrnej inštitúcie bude vyžadovať kontrolu činnosti v zmysle príslušnosti danej činnosti ku KKP. Daný výstup umožňuje takúto kontrolu.
- **Kontakt na spracovateľa výstupu:** marcel.cas@culture.gov.sk (GR IKP)
- **Spracované dokumenty:**
 - 2B_Príloha 1 Definícia právnických osôb v kultúre a kreatívnom priemysle – návrh na základe medzinárodného porovnania
- **Čo zostalo neprediskutované:** Prediskutovanie a aktualizácia zoznamu registrov a naplnenosti

Výstup 2: Zoznam registrov a zoznamov PO a FO v KKP

- **Čo to je:** Zoznam existujúcich registrov a zoznamov v rezorte kultúry, spolu s odhadom ich naplnenosti a s vymedzením tých kultúrnych a kreatívnych činností, ktoré v súčasnosti nemajú žiadny rezortný register k dispozícii.
- **Čo to umožňuje:** Pre potreby nastavovania nástrojov kultúrnej politiky platné na celý sektor KKP je pre komplexné vymedzenie sektoru potrebné vytvoriť registre činností KKP, pre ktoré v súčasnosti neexistujú registre. V opačnom prípade sa sťažuje právne ukotvenie právnických osôb činných v KKP.

¹ Poznámka k výstupu: Texty neprešli jazykovou úpravou. Do skupín boli pozvaní viacerí interní a externí zástupcovia, na základe princípu vyvážených strán - aj za zriadenú, aj nezriadenú kultúru. Uvádzame explicitne len osoby, ktoré sa zúčastnili aspoň 1 stretnutia.

- **Ako sa dá nadviazať:** Právne vymedzenie zachytávajúce celý sektor KKP a nielen jeho vybrané časti, ako je tomu v súčasnosti.
- **Kontakt na spracovateľa výstupu:** marcel.cas@culture.gov.sk (GR IKP)
- **Spracované dokumenty:**
 - 2B_Príloha 2 Zoznam registrov a zoznamov PO a FO v KKP
- **Čo zostalo neprediskutované:** Či sa chce MK SR vydať cestou vytvorenia jedného registra pre všetky subjekty KKP, alebo či sa chce vydať cestou vytvorenia registrov pre tie subjekty, ktoré v súčasnosti žiadny register nemajú.

Výstup 3: Analýza bariér rozvoja kultúrnych organizácií v nadväznosti na právne formy

- **Čo to je:** Zhrnutie doteraz najvypuklejších identifikovaných bariér rozvoja kultúrnych organizácií za zriadenú aj nezriadenú kultúru v nadväznosti na právne formy, s navrhovaným spôsobom odstránenia bariér. Obsahuje zoznam kritérií a ich porovnanie medzi najčastejšie používanými právnymi formami.
- **Čo to umožňuje:** Umožňuje predbehnúť diskusiu k príprave návrhu nových právnych foriem, ktoré nemusia priniesť reálne riešenia - viď prípadová štúdia o Verejnej kultúrnej inštitúcii v ČR. Naopak upriamuje pozornosť na existujúce bariéry rozvoja (nie vždy súvisia s právnymi formami). Analyzuje, či sú potrebné legislatívne zmeny, alebo skôr bariéry súvisia s nedostatočným využitím príležitostí súčasných právnych foriem, prípadne s absenciou zdieľania skúseností medzi zriaďovateľmi, či riadiacimi pracovníkmi, ako aj s nedostatkom financií. Generuje zoznam problémov z aplikačnej praxe, pre ktorých odstránenie by boli potrebné zmeny v súvisiacej legislatíve pri súčasných právnych formách.
- **Ako sa dá nadviazať:** Z pohľadu zriaďovateľov - na základe informácií sa môžu rozhodnúť, spolu s ROPO, či chcú zmeniť právnu formu svojich organizácií. Z pohľadu MK SR - realizovať pravidelne "test" identifikovania bariér rozvoja a riešiť spoločné odstraňovanie bariér medzi rôznymi orgánmi dohľadu, ako aj formulovanie požiadaviek na vedenie MK SR pre iniciovanie potrebných legislatívnych zmien. Z pohľadu MNO a nezriaďovanej kultúry - existujú právne formy viac vhodné pre budovanie odolnosti, profesionalizácie a udržateľnosti?
- **Kontakt na spracovateľa výstupu:** zuzana.ivaskova@culture.gov.sk
- **Spracované dokumenty:**
 - 2B_Príloha 3a. Analýza bariér rozvoja kultúrnych organizácií v kontexte právnych foriem
 - 2B_Príloha 3b. Verejná kultúrna inštitúcia ako model fungovania
 - 2B_Príloha 3c. Právnické osoby v kultúre - stručný prehľad možností
- **Čo zostalo neprediskutované:** Samotný výstup prediskutovať s aktérmi a doplniť ho o návrhy na zlepšenie, ak nie sú súčasťou opatrení Stratégie KKP 2030 (napr. už teraz je tvorba štandardov súčasťou opatrení).